

Projekt

z dnia 17 sierpnia 2021 r.
Zatwierdzony przez

BR
20.08.2021
BIURO RADY
WPŁYNĘŁO

Dnia 20.08.2021r

1
UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W MIĘDZYRZECZU

z dnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Międzyrzecz na lata 2021 – 2025

Na podstawie Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) Rada Miejska w Międzyrzeczu uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Międzyrzecz na lata 2021 - 2025, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Międzyrzecza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Międzyrzeczu

Katarzyna Budych

Brak zastrzeżeń pod względem
formalno-prawnym

Marek Zaborowski
RADCA PRAWNY

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Międzyrzecz na lata 2021 – 2025.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających występowaniu przemocy w rodzinie wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie jest zadaniem obligatoryjnym dla gmin i wynika bezpośrednio z art. 6 ust.2 pkt 1 przywołanej ustawy.

Realizacja programu to obowiązkowy i niezbędny element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument będący załącznikiem do niniejszej uchwały jest efektem prac przedstawicieli jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą na rzecz rodziny, podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszania jej negatywnych następstw.

Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwięzionych w zjawisko przemocy domowej, angażuje wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

W ramach realizacji Programu zakłada się realizację zadań wynikających z obowiązujących aktów prawnych, dążenie do wzmocnienia wypracowanego systemu i dotychczasowych działań podejmowanych na terenie Gminy Międzyrzecz, a także monitoring, ewaluację jako metody wspierania rozwoju zawodowego jego realizatorów, zwiększające jakość i efektywność pomocy niesionej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W związku z powyższym, zasadnym jest podjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Miejską w Międzyrzeczu.

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
M. Niwald
mgr Ewelina Niwald
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
66-300 MIĘDZYRZECZ
ul. Wojska Polskiego 13B
NIP 596-10-57-512. REGON 003131659

Z up. BURMISTRZA
Tom Markiewicz
mgr Tomasz Markiewicz
Zastępca Burmistrza

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Międzyrzeczu
z dnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE W GMINIE MIĘDZYRZECZ
NA LATA 2021 - 2025**

Międzyrzecz, sierpień 2021

Spis treści

Wprowadzenie

- I. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.
- II. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy w rodzinie.
- III. Instytucje i podmioty realizujące program.
- IV. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Międzyrzecz.
- V. Procedury postępowania wobec problemu przemocy w rodzinie.
- VI. Cele programu, obszary działania, wskaźniki.
- VII. Zakładane efekty
- VIII. Miejsce i czas realizacji programu
- IX. Monitorowanie i ewaluacja programu
- X. Beneficjenci
- XI. Finansowanie programu
- XII. Rekomendacje dotyczące zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych przy realizacji procedury niebieskiej karty w przypadku rozprzestrzeniania się wirusa SARS-COV-2
- XIII. Założenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Zadaniem realizatorów Programu jest tworzenie i propagowanie rozwiązań merytorycznych i organizacyjnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz dostarczenie mieszkańcom Gminy Międzyrzecz wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem, a także motywowanie społeczności lokalnej do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

I. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu obejmującego lata 2016-2020 tj. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Międzyrzecz na lata 2016–2020 zgodnego z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020, przyjętym Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. i Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przyjęty uchwałą nr XXXIII/315/2009 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 marca 2009 r.

Opracowanie niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu przemocy oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występujące w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Międzyrzecz. Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. Z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.), która określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 pkt 2 w/w ustawy na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie między innymi poprzez opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań, mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielenie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy w rodzinie. Stanowią one fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 72 Konstytucji stanowi, iż Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025, zwany dalej Programem, znajduje normatywne oparcie w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z powołanym przepisem do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Program uwzględnia założenia Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. oraz jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy.

Głównym celem Programu jest dążenie do ograniczania skali i skutków przemocy domowej i rodzinnej na terenie Gminy. Program zakłada podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy,

skierowanych do sprawców przemocy oraz działań edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa i służb świadczących fachową pomoc i wsparcie. W programie zawarto podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, istotne przy planowaniu działań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy. Określono cel strategiczny oraz konkretne zadania Programu. Wskazano źródła finansowania zadań programowych w sposób umożliwiający ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych. Niniejszy Program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Przez interdyscyplinarność powinien przyczynić się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia zjawiska przemocy, a tym samym poprawy kondycji rodzin.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawodawca zobowiązał gminę do tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W tym zakresie gmina zobowiązana jest do realizacji czterech rodzajów działań: do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, do prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, a także do tworzenia zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawa krajowego oraz programy wieloletnie

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.
2. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).
3. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.).
4. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 534 z późn. zm.).
5. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 53, z późn. zm.).
6. Ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, z późn. zm.).
7. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. 2021 r. poz. 1249).
8. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.).
9. Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 360, z późn. zm.).
10. Ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1214, z późn. zm.).
11. Ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 611, z późn. zm.).
12. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

- alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119).
13. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969).
 14. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z późn. zm.).
 15. Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.).
 16. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z późn. zm.).
 17. Ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1914, z późn. zm.).
 18. Ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 805, z późn. zm.).
 19. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372).
 20. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z późn. zm.).
 21. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1668, z późn. zm.).
 22. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61 poz. 284).
 23. Rozporządzenie Rady Ministrów z 13.09.2011 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz.U. 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

Programy wieloletnie:

1. Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na Rok 2021- załącznik do uchwały Nr 16 Rady Ministrów Z Dnia 1 Lutego 2021 R. (Poz. 235).
2. Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022.
3. Strategię Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030.
4. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii.
5. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.), które jest ścigane z urzędu.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

II. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy w rodzinie.

Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności właściwego określenia zadań, w tym organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, konieczna jest świadomość specyfiki zjawiska i wiedza na temat cyklu przemocy w rodzinie oraz sytuacji psychologicznej osób jej doświadczających, zwłaszcza że z przemocą w rodzinie wiąże się wiele mitów i stereotypów z pewnością utrudniających walkę z tym zjawiskiem. Poniżej wskazano istotne informacje i fakty uzasadniające potrzebę podejmowania przez organy państwa w odniesieniu do przemocy w

rodzinie specjalnych działań, jak również dotyczące mitów i stereotypów funkcjonujących na temat przemocy w rodzinie, które często uniemożliwiają skuteczną reakcję przedstawicieli tych organów.

Przemoc w rodzinie, zwana również przemocą domową, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc jako zjawisko społeczne jest bardzo skomplikowana, a nabiera szczególnego charakteru, gdy dotyczy najbliższych sobie osób. Przemoc w rodzinie to „zależność od toksycznej relacji, łączącej osoby wspólnie zamieszkujące, która sprawia cierpienie jej członkom i gdzie sprawca wywiera silny wpływ na ofiarę” (Wasilewska, 2011, s. 564).

Według Ewy Jarosz przemoc w rodzinie można ująć w kategorii definicji uniwersalnej stanowiącej sedno zjawiska „Stanowią je wszelkie formy działań lub zaniechań (powstrzymywania się od działań należnych, koniecznych) wobec członków rodziny, które godzą w ich osobistą wolność i przyczyniają się do ich szkody psychicznej lub fizycznej, które są niezgodne ze społecznymi wartościami dotyczącymi wzajemnych relacji w rodzinie oraz/lub są uznawane za niewłaściwe lub szkodliwe przez wiedzę profesjonalną”.

Przemoc w rodzinie można również wyjaśniać w aspekcie formalno-prawnym. W Polsce w myśl art. 2 ust. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. „Przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Osobami dotkniętymi przemocą jak wynika z prowadzonych procedur Niebieskich Kart w większości stanowią kobiety. Okazuje się jednak, że nie jest to sytuacja specyficzna tylko dla naszego kraju. Na całym świecie wyniki badań naukowych i dane statystyczne gromadzone przy różnorodnych organizacjach rządowych i pozarządowych potwierdzają, że to właśnie kobiety są najbardziej narażone na przemoc wśród osób najbliższych. Nie mniej kontrowersji powinna budzić kwestia uznawania dzieci za osoby doznające przemocy. Jest tak w istocie w sytuacjach, kiedy przemoc skierowana jest bezpośrednio do dzieci i tu widzimy w ostatnim okresie znaczny wzrost procedur Niebieskich Kart, w których przemoc skierowana była bezpośrednio do małoletnich. Szerszego omówieni wymagałoby jednak wskazanie na dzieci doznające przemocy, które są jej świadkami, a tym samym nie są bezpośrednimi adresatami. Z psychologicznego punktu widzenia nie ulega wątpliwości, że bycie świadkiem przemocy przez dziecko wywołuje negatywne następstwa w psychice dziecka, które skutkują na wiele lat. Zasada, która uznaje dzieci świadków przemocy za osoby jej doznające jest jedynie tekst preambuły do Konwencji Antyprzemocowej. Stanowi ona, że „dzieci są ofiarami przemocy domowej również jako świadkowie przemocy w rodzinie”. Zasady tej nie wprowadza przepis Przemocy domowej, ani Niebieska Karta.

Przemoc w rodzinie nie zawsze jest łatwa do rozpoznania. Powszechnie przyjmuje się, że jest to działanie:

- intencjonalne i skierowane przeciwko członkom rodziny;
- naruszające prawa i dobra osobiste ofiar (sprawca wykorzystuje swoją przewagę i narusza podstawowe prawa człowieka np. nietykalność cielesną);
- wykorzystujące wyraźną dysproporcję sił – ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
- powodujące ból i cierpienie.

Wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna;
- Przemoc psychiczna;
- Przemoc seksualna;
- Przemoc ekonomiczna;
- Zaniedbanie, czyli ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE

RODZAJ PRZEMOCY	DEFINICJA PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY
Przemoc fizyczna	wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
Przemoc psychiczna	umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb itp.
Przemoc seksualna	wymuszanie niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych form i praktyk seksualnych, krytyka zachowań seksualnych itp.
Przemoc ekonomiczna	działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy	niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia itp.
Zaniedbanie	ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, emocjonalnych osób najbliższych	niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych

Przemoc dzieli się również na:

- **GORĄCĄ** - naładowaną furią złością, gniewem, pełną ekspresji,
- **CHŁODNĄ** - bez gniewu, z premedytacją uporządkowaną, mogą jej przyświecać pozytywne cele, tj. przekonania, filozofia, wiara.

Fazy przemocy:

Przemoc w rodzinie nie jest zwykle zdarzeniem jednorazowym. Jej powstanie powoduje cykliczne powtarzanie się następujących po sobie faz:

1. Faza narastającego napięcia - początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.
2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc czy złożyć skargę.
3. Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna

dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi. I nawet jeśli przed chwilą chciały uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli. Z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

Zapobieganie przemocy w rodzinie z pewnością nie należy do zadań łatwych. Aby działania zmierzające do eliminowania przemocy mogły przynosić oczekiwane rezultaty, konieczna jest dobra znajomość tego problemu. Dlatego oprócz skomplikowanych mechanizmów dotyczących funkcjonowania osób doznających przemocy, należy przyjrzeć się także sprawcom przemocy.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Przemoc w rodzinie jest:

- * intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą,
- * naruszająca prawa i dobra osobiste ofiary - sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka jak: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- * przyczyną cierpienia i bólu - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody, osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkami są bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym oraz poważne i długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, a będące konsekwencjami przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

Przemoc domowa jest poważnym problemem społecznym. Niezwalczana przemoc niszczy system rodzinny, niesie za sobą ryzyko dziedziczenia zachowań przemocowych.

III. Instytucje i podmioty realizujące program.

Problem przemocy wymaga podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Zmniejszanie rozmiarów przemocy w rodzinach i pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania różnych ludzi i organizacji. Głównym celem tej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 6 i art.9a) nakłada również obowiązki na poszczególne podmioty, takie jak Jednostki Samorządu Terytorialnego oraz różne instytucje (ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, prokuratora generalnego) czy przedstawicieli konkretnych zawodów lub podmiotów takich jak Policja, pomoc społeczna, oświata, ochrona zdrowia czy gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wszystkie niżej wymienione placówki powinny ściśle ze sobą współpracować tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy:

- Urząd Miejski w Międzyrzeczu
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu

- Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu
- Prokuratura Rejonowa w Międzyrzeczu
- Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu
- Kuratorskie służby sądowe
- Międzyrzeckie Centrum Leczenia Uzależnień
- Placówki służby zdrowia w gminie Międzyrzecz
- Szkoły i placówki oświatowe w gminie Międzyrzecz
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny
- Kościoły i związki wyznaniowe

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dnia 16 maja 2011 r. Burmistrz Międzyrzecza powołał Zarządzeniem wraz ze zmianami Zespół¹ Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie .

W skład Zespołu wchodzi 12 osób, są to przedstawiciele:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu;
2. Komendy Powiatowej Policji w Międzyrzeczu;
3. Prokuratury Rejonowej w Międzyrzeczu;
4. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu;
5. Szpitala Międzyrzeckiego Sp. z o.o.;
6. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
7. Szkoły Podstawowej nr 2 w Międzyrzeczu;
8. Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu;
9. Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Międzyrzeczu.

Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

- a) integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów,
- b) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- c) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- d) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- e) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- f) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

1

Zarządzenie Nr Z-55/2018 Burmistrza Międzyrzecza z dnia 16 maja 2018r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zarządzenie Nr Z-39/2019 Burmistrza Międzyrzecza z dnia 25 lutego 2019r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zarządzenie Nr Z-43/2021 Burmistrza Międzyrzecza z dnia 10 maja 2021r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze.

Zadania grupy roboczej:

- a) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- b) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- c) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Czynności wykonywane przez grupę roboczą:

- a) na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zaprasza się osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- b) niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- c) członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują pogłębionej analizy sytuacji rodziny, ustalają indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w zakresie działania wszystkich podmiotów, realizujących procedurę Niebieskie Karty i wypełniają formularz Niebieska Karta – C, który stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- d) indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, oraz podmioty realizujące procedurę Niebieskie Karty, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny, może on ulec zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szczególności w sytuacji stwierdzenia nowego zdarzenia stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- e) przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- f) członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, wypełniają formularz Niebieska Karta – D, który stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia,
- g) formularze Niebieska Karta – C i Niebieska Karta – D podpisuje przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego,
- h) zespół interdyscyplinarny lub grupa robocza podejmuje decyzję, jak będą składane systematyczne wizyty funkcjonariusza Policji sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Od sierpnia 2010 r. nie wymaga się zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie na jej założenie. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Wszystkie działania, podejmowane w związku z realizacją procedury Niebieskie Karty są dokumentowane, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Międzyrzecz.

Jednym z działań jakie Gmina Międzyrzecz podjęła w celu realizowania zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach którego funkcjonują również grupy robocze.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

	2018r.	2019r.	2020r.
Liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych	5	4	4
Liczba posiedzeń grup roboczych	207	187	127

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Międzyrzeczu

Formy pomocy i wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne, socjalne, psychiatryczne).
- monitorowanie sytuacji w rodzinach,
- udzielanie pomocy finansowej,
- kierowanie do OIK,
- inf. Sądu o sytuacji dzieci,
- zawiadomienie odpowiednich organów ścigania o popełnieniu przestępstwa,
- kierowanie na leczenie odwykowe.

Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zebrane w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2018 – 2020

Rok	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskich Kart		Liczba rodzin objętych pracą Grup Roboczych
	Łącznie	w tym nowe	
2018	168	77	168
2019	125	78	125
2020	103	63	103

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Międzyrzeczu

LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO			
Liczba osób objętych pomocą	2018r.	2019r.	2020r.
Ogółem	431	231	169
Dzieci	61	78	57
Kobiety	251	75	52

Mężczyźni	119	78	60
Osoby niepełnosprawne	14	18	9
Osoby starsze	15	10	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Międzyrzeczu

Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Międzyrzecz. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej, dlatego też liczba Niebieskich Kart jest duża. Rośnie liczba procedur wszczynanych w przypadku krzywdzenia dzieci. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie, powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Pomimo podejmowanych przez członków grup roboczych licznych działaniach w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jedno z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Gminie Międzyrzecz. W dalszym ciągu konieczne jest systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy w rodzinie jak i stosujących przemoc. Ważnym czynnikiem jest zaangażowanie odpowiednich służb, instytucji ponieważ tylko wówczas jesteśmy w stanie zaproponować profesjonalną pomoc, która może przynieść efekt. Ważnym aspektem jest również edukacja od najmłodszych lat, której celem jest zmiana świadomości na temat stosowania przemocy. Edukacja, która ma na celu również przekazać obraz rodziny- kobiety i mężczyzny żyjących w partnerskim związku, bez przemocy i agresji.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> interdyscyplinarny skład Zespołu Interdyscyplinarnego, doświadczenie, kwalifikacja, wiedza pracowników instytucji działających na rzecz rodziny, znajomość środowiska przez pracowników socjalnych, MCLU gdzie kompleksową pomoc uzyskują zarówno osoby uzależnione jak współuzależnione, wprowadzone procedury natychmiastowych działań organów ścigania, nakaz opuszczenia lokalu oraz zakaz zbliżania się sprawców do pokrzywdzonych, która zmniejsza poczucie bezkarności oraz wzmacnia osoby doznające przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> brak zaangażowania oraz współpracy podmiotów z terenu gminy, wydłużony proces karny, niskie kary nakładane na sprawców przemocy, bierność, bezradność niechęć do podejmowania działań ze strony osób doznających przemoc, ograniczony dostęp do oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy, problem alkoholowy w rodzinach dotkniętych przemocą, manipulowanie faktami w celu uzyskania własnych korzyści w sprawach rozwodowych, majątkowych, brak lokali, mieszkań interwencyjnych, brak możliwości umieszczenia w OIK w Międzyrzeczu osób doznających przemocy w okresie pandemii,

- długi okres oczekiwania na udzielenie pomocy małoletnim doświadczającym lub będącym świadkami przemocy w rodzinie,
- brak możliwości systematycznego korzystania z pomocy psychologicznej i psychiatrycznej osób doznających przemocy
- brak superwizji dla specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Procedury postępowania wobec problemu przemocy w rodzinie.

1) ZGŁOSZENIE PROBLEMU PRZEMOCY

- * informacja od osoby doznającej przemocy, osoby trzeciej, przedstawiciela instytucji,
- * przyjęcie zgłoszenia i podjęcie natychmiastowego działania,
- * przekazanie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczną pomoc,
- * przekazanie informacji, że wszystkie podejmowane działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa i udzieleniu pomocy,
- * informacja o konieczności powiadomienia innych instytucji w celu zapewnienia kompleksowej pomocy.

2) PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ŚRODOWISKU

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą. Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje poprzez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

3) PROCEDURA NIEBIESKIE KARTY

1. Procedura "Niebieskie Karty" stosowana jest zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 1245). Wzory formularzy "Niebieska Karta" wypełniane są przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę.
2. Procedura:
 - 2.1. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta A" przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.
 - 2.2. Przy wszczęciu procedury następuje podjęcie działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
 - 2.3. Przekazanie formularza "Niebieska Karta B" osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
 - 2.4. Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta A" do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie do 7 dni od dnia wszczęcia procedury.
 - 2.5. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie później niż w terminie do 3 dni od dnia otrzymania formularza zobowiązany jest do przekazania go członkom Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

2.6. Na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej następuje wypełnienie formularzy "Niebieska Karta C" i "Niebieska Karta D".

2.7. Do działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej należy:

- udzielanie pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmowanie działań w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań,
- zaproszenie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- opracowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych,
- rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowanych działań.

2.8. Do działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej podejmowanych wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie należy w szczególności:

- diagnozowanie sytuacji rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą,
- przekazanie informacji o konsekwencjach popełnianych czynów,
- motywowanie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych,
- przeprowadzenie rozmowy pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków,
- przekazanie informacji o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.

2.9. Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

4) POWIADOMIENIE POLICJI LUB PROKURATURY

- * na podstawie art. 12 powołanej na wstępie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie "osoby, które w związku wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym policję lub prokuratora" oraz "osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie".
- * na podstawie art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję oraz podjąć czynności w celu niedopuszczenia do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

5) PROCEDURA POSTĘPOWANIA PRZY WYKONYWANIU CZYNNOŚCI ODEBRANIA DZIECKA Z RODZINY W RAZIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA ŻYCIA LUB ZDROWIA DZIECKA W ZWIĄZKU Z PRZEMOCĄ W RODZINIE

Na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je w pierwszej kolejności u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego, w drugiej kolejności w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej. Decyzję, o której mowa pracownik socjalny podejmuje wspólnie z

funkcjonariuszem policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką.

6) ZATRZYMANIE SPRAWCY PRZEMOCY DOMOWEJ

Na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o Policji "Policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo zatrzymania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia" oraz na podstawie art. 244 § 1 Kodeksu postępowania karnego "Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniła ona przestępstwo, a zachodzi obawa ucieczki lub ukrycia się tej osoby albo zatarcia śladów przestępstwa, bądź też nie można ustalić jej tożsamości."

7) POWIADOMIENIE GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W przypadku uzależnienia od alkoholu osoby stosującej przemoc.

8) DZIAŁANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE

Zespół interdyscyplinarny to zespół strategiczny, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Prace w grupach roboczych prowadzone są w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Zespół Interdyscyplinarny.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodziny, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

9) MONITORING SYTUACJI W RODZINIE

- * weryfikacja i aktualizowanie planu pomocy,
- * kontynuacja wsparcia dostosowanego do potrzeb,
- * uzyskanie informacji o osobie stosującej przemoc,
- * kontynuacja wspólnych wizyt w celu wzmocnienia przekonania sprawcy o pozostawaniu pod nadzorem.

10) ZAKOŃCZENIE DZIAŁAŃ W SYTUACJI USTANIA PRZEMOCY

VI. Cele programu, obszary działania, wskaźniki.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rodzinie w Gminie

Międzyrzecz na lata 2021-2025 jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż: przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym z urzędu, najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna, za przemoc zawsze odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osób dotkniętych przemocą, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.

Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej niezbędna jest kompleksowość podejmowanych działań. Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami dotkniętymi przemocą jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających i usprawiedliwiających przemoc w rodzinie.

Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie a także spowoduje, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

Program określa działania, których celem będzie:

1. Zwiększenie w środowisku lokalnym dostępności i skuteczności pomocy dla osób uwikłanych w przemoc.
2. Podnoszenie kompetencji lokalnych służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Wzrost jakości świadczonych usług począwszy od rozpoznawania środowisk zagrożonych przemocą poprzez realne wsparcie osób doświadczających przemocy, aż po nieuchronność kary/konsekwencji proceduralnych dla sprawców przemocy.
4. Wzrost zaangażowania i realizowania obowiązku reagowania i faktycznego wspierania dzieci przez jednostki oświatowe i służbę zdrowia.
5. Wzrost świadomości i wiedzy mieszkańców Gminy Międzyrzecz dotyczący umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z sytuacjami i zachowaniami przemocowymi.
6. Współpraca międzyresortowa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Międzyrzecz.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Międzyrzecz.

Cele szczegółowe:

1. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań.
5. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców.

A. Profilaktyka i edukacja społeczna

Cel główny:

Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Międzyrzecz w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.
2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Międzyrzecz w zakresie instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępności oraz poprawa skuteczności ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy.
4. Wdrożenie systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Upowszechnienie materiałów promocyjno – informacyjnych.
6. Umieszczenie informacji na stronach internetowych OPS, Gminy Międzyrzecz, BIP.
7. Prowadzenie programów profilaktycznych.

Adresaci:

Osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo, dzieci i młodzież, osoby dorosłe, społeczność lokalna.

Działania:

1. Podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek - materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
2. Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie.
3. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnych programów profilaktyki.
4. Prowadzenie poradnictwa oraz działań edukacyjnych służących wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo –wychowawczych rodziców, szczególnie w rodzinach dotkniętych przemocą.

Termin realizacji działań:

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Wskaźniki:

- Liczba spotkań organizowanych dla mieszkańców, instytucji i organizacji wspomagających rodziny, pracujących z dzieckiem i rodziną, udzielających pomocy w sytuacjach kryzysowych;
- Liczba materiałów edukacyjno – informacyjnych;
- Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa;
- Liczba osób, które stwierdzą, że podniosły swoją wiedzę na temat przemocy w rodzinie wskutek uczestnictwa w działaniach informacyjnych;
- Liczba zrealizowanych zajęć w szkołach w zakresie przeciwdziałania agresji;
- Liczba uczestników zajęć realizowanych w ramach szkolnych programów profilaktyki;
- Liczba rodziców, którzy wzięli udział w działaniach edukacyjnych służących wzmocnieniu ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych;
- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych.

B. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel główny:

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
2. Zapewnienie pomocy i wsparcia oraz bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Adresaci:

Osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo.

Działania:

1. Koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
2. Świadczenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, zawodowego, socjalnego i rodzinnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy miejsc schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzonym przez PCPR w Międzyrzeczu.
4. Prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy.
5. Działalność Grupy Wsparcia dla ofiar przemocy.
6. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
7. Zapewnienie pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie.
8. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc z osobami dotkniętymi przemocą.

Termin realizacji działań:

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Wskaźniki:

- Liczba materiałów informujących o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy ofiarom przemocy w środowisku lokalnym;
- Liczba osób, które skorzystały z różnych form poradnictwa;
- Liczba udzielonych porad, konsultacji i innych form udzielonej pomocy;
- Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych;
- Liczba placówek i instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy;

- Liczba placówek udzielających schronienia ofiarom przemocy;
- Liczba osób korzystających ze schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
- Liczba osób uczestniczących w Grupie Wsparcia;
- Liczba udzielonych świadczeń pieniężnych rodzinom dotkniętym przemocą;
- Liczba zatrzymań sprawców przemocy;
- Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych typu: dozór policji z zakazem kontaktowania się, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą przemocy;
- Liczba złożonych wniosków o zastosowanie środków zapobiegawczych, karnych i probacyjnych wobec sprawców przemocy.

C. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności działań korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Adresaci:

Osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo.

Działania:

1. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy.
2. Opracowanie i realizacja indywidualnego planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie.
3. Interweniowanie oraz reagowanie odpowiednich służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

Termin realizacji działań:

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Wskaźniki:

- Liczba podmiotów realizujący programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy;
- Liczba sprawców przemocy, którzy wzięli udział w programach korekcyjno – edukacyjnych;
- Liczba założonych Niebieskich Kart;
- Liczba osób realizujących indywidualny plan pomocy;
- Liczba zakończonych procedur Niebieskich Kart, na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pracy;
- Liczba wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie;
- Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia;
- Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania.

D. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Cel główny:

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie możliwości udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego, których celem jest podniesienie kompetencji osób pracujących z ofiarami lub sprawcami przemocy.
2. Zapewnienie możliwości podniesienia kwalifikacji i kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania wczesnych symptomów występowania zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Poprawa jakości i sprawności świadczonych usług w zakresie przemocy w rodzinie przez instytucje do tego zobowiązane i uprawnione.

Adresaci:

Osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo.

Działania:

1. Uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe).
2. Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Zapewnienie poradnictwa i wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie w formie superwizji.

Termin realizacji działań:

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Wskaźniki:

- Liczba zrealizowanych szkoleń dla osób pracujących z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc w rodzinie;
- Liczba osób, które skorzystały ze szkolenia dla osób pracujących z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc w rodzinie;
- Liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje: podniesienie poziomu wykształcenia, zdobycie dodatkowych uprawnień;
- Liczba spotkań instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Liczba udzielonych porad, konsultacji i innych form udzielonej pomocy osobom pracującym bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie;
- Liczba superwizji;
- Liczba osób uczestniczących w superwizji.

E. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel główny:

Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo.

Działania:

1. Prowadzenie przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Międzyrzeczu zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Termin realizacji działań:

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Wskaźniki:

- Liczba przeprowadzonych diagnoz społecznych;
- Liczba przeprowadzonych projektów w tym projektów socjalnych;
- Liczba podjętych interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą;
- Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych i działań promocyjnych.

F. Współpraca międzyresortowa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel główny:

Rozwój współpracy międzyresortowa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo.

Działania:

1. Współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jego skutkom,
2. Wspólne szkolenia, konferencje w celu wymiany doświadczeń, forum.
3. Wymiana doświadczeń, współpraca z instytucjami i organizacjami z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji działań:

Zadanie realizowane corocznie.

Wskaźniki:

- Liczba instytucji zaangażowanych w działania.
- Liczba szkoleń;
- Liczba konferencji;
- Liczba zawartych porozumień;
- Liczba zawartych partnerstw;
- Liczba wspólnych projektów działań.

G. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Międzyrzecz

Cel główny:

Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Międzyrzecz.

Cele szczegółowe:

- Przeprowadzenie dokładnej diagnozy środowiska lokalnego.
- Przeprowadzenie monitoringu przeprowadzonych działań.

Adresaci: osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo.

Działania:

- Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z

wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Międzyrzeczu.

- Zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Międzyrzecz przez Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian.
- Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.
- Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.

Termin realizacji działań:

Zadanie realizowane corocznie.

Wskaźniki:

- liczba spotkań zespołu;
- liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty;
- liczba powołanych grup roboczych;
- dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy;
- liczba opracowanych diagnoz;
- liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.

VII. Zakładane efekty

1. Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy.
2. Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Międzyrzecz.
3. Zwiększenie skuteczności działań poprzez rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej.
4. Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.
5. Zmniejszenie liczby dzieci będących ofiarami przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie Liczby podjętych działań promocyjno – informacyjnych.
7. Realizacja projektów i programów profilaktycznych.

VIII. Miejsce i czas realizacji programu

Program będzie realizowany na terenie gminy Międzyrzecz w latach 2021 - 2025. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej

IX. Monitorowanie i ewaluacja programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie na lata 2021-2025 stanowi strategię działania na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje zobowiązane do podejmowania działań w tym zakresie na terenie Gminy Międzyrzecz. Program będzie zarządzany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu. Monitoring programu będzie prowadzony corocznie w celu sprawdzenia, czy zadania ujęte w programie są realizowane zgodnie z planem. Do 31 marca danego roku powinno dokonać się analizy realizacji Programu za rok poprzedni.

Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów Programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie sporządzonym po zakończeniu realizacji Programu.

W celu zbadania skuteczności Program będzie podlegał ewaluacji - w trakcie realizacji i po jego zakończeniu.

Ewaluacja Programu uwzględnia:

- 1) diagnozę problemów społecznych w Gminie - systematycznie prowadzony monitoring,
- 1) ocenę stopnia realizacji celów operacyjnych zawartych w Programie,
- 2) ocenę stopnia realizacji poszczególnych zadań zawartych w Programie,
- 3) ocenę efektów podejmowanych działań.

Wskaźnikami ewaluacji są:

- * liczba rodzin uwikłanych w przemoc na podstawie rozpoznania pracowników socjalnych,
- * liczba rodzin uwikłanych w przemoc na podstawie rozpoznania Policji,
- * liczba przeszkolonych pracowników zajmujących się problemem przemocy w Gminie,
- * liczba niebieskich kart zarejestrowanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w
- ,
- * liczba niebieskich kart zarejestrowanych przez funkcjonariuszy Policji,
- * liczba Niebieskich Kart założonych przez
- * liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa w związku z przemocą,
- * liczba przygotowanych materiałów informacyjnych i edukacyjnych dotyczących przemocy,
- * liczba instytucji i organizacji działających w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w gminie,
- * liczba zarejestrowanych postępowań karnych dotyczących przemocy z terenu gminy

Ewaluacja pozwoli na:

- * rozwijanie różnorodnych form wsparcia dostosowanych do potrzeb i problemów istniejących w Gminie
- ,
- * zwiększenie skuteczności działań z zakresu pomocy społecznej,
- * zwiększenie skuteczności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- * wskazanie dalszych kierunków rozwoju systemu wsparcia dziecka i rodziny.

Ewaluację programu prowadzić będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu przy współpracy z pozostałymi realizatorami programu.

W rodzinach, w których istnieje uzasadnione podejrzenie wystąpienia zagrożenia dobra, życia lub zdrowia dzieci rekomendowane jest zwrócenie się o pomoc np. funkcjonariuszy Policji, którzy zweryfikują sytuację tych rodzin.

X. Beneficjenci programu

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą.

Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, konieczne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz dostęp do specjalistów.

Program kierowany jest do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

XI. Finansowanie programu

Źródła finansowania:

- * środki własne Gminy Międzyrzecz, w tym przeznaczone na przeciwdziałanie alkoholizmowi

- * środki własne podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- * środki finansowe otrzymane w ramach dotacji lub w ramach programów (m.in. grantów)

XII. Rekomendacje dotyczące zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych przy realizacji procedury niebieskiej karty w przypadku rozprzestrzeniania się wirusa SARS-COV-2

W związku rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 w marcu 2020 r. zostały przekazane rekomendacje Pani Marleny Małąg, Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczące sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury Niebieskiej Karty oraz postępowania w warunkach epidemiologicznych.

1. W zakresie działalności Zespołów Interdyscyplinarnych/Grup Roboczych

- a) działalność zespołu interdyscyplinarnego ograniczyć do niezbędnych zadań (np. do powoływania grup roboczych), wykonywanych za pomocą zdalnych środków komunikacji,
- b) prace na rzecz rodzin dotkniętych przemocą prowadzić w oparciu o działania grup roboczych,
- c) ile jest możliwe przyjmować zgłoszenia o przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie w formie telefonicznej lub za pośrednictwem innych dostępnych środków komunikacji elektronicznej,
- d) w przypadku przyjęcia zgłoszenia przez pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, ochrony zdrowia, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przekazywać informację do Policji i ustalać dalszy tok postępowania,
- e) bieżące ustalenia dotyczące sytuacji rodzin objętych pomocą w formie procedury Niebieskiej Karty dokonywać pomiędzy członkami grupy roboczej za pośrednictwem rozmów telefonicznych, korespondencji mailowej,
- f) w przypadku zorganizowania posiedzenia grupy roboczej w sposób tradycyjny bezwzględnie stosować podstawowe zasady dotyczące zapobiegania wirusa SARS-CoV-2,
- g) po ustaleniu indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, wyznaczyć jednego przedstawiciela grupy roboczej do kontaktu z osobą doświadczającą przemocy w rodzinie – preferowany pracownik socjalny oraz jednego przedstawiciela grupy roboczej do kontaktu z osobą stosującą przemoc – preferowany Policjant i na bieżąco monitorować sytuację rodziny,
- h) dokonać rozeznania i przekazać osobom doświadczającym przemocy w rodzinie za pomocą pośrednich środków komunikacji informacje o dostępnych na terenie gminy lub powiatu miejscach i instytucjach, które udzielają wsparcia specjalistycznego, w szczególności poradnictwa specjalistycznego udzielanego za pomocą rozmów telefonicznych czy komunikacji elektronicznej,
- i) preferowane formy kontaktu telefonicznego (czy mailowego) nie wykluczają w szczególnych przypadkach możliwości bezpośrednich spotkań członków Grupy Roboczej z osobą doznającą przemocy w rodzinie czy sprawcą przemocy (spotkania przeprowadzać w pomieszczeniach zapewniających wszelkie warunki bezpieczeństwa sanitarnego związane z ochroną przed SARS-CoV-2, w szczególności w zakresie zachowania odpowiedniej odległości osób uczestniczących w spotkaniu i zgodnie z ograniczeniami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 marca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (poz. 522),
- j) w sytuacjach szczególnych i tego wymagających możliwe są również wizyty członka Grupy Roboczej w miejscu zamieszkania rodzin doświadczających przemocy w rodzinie (w takich sytuacjach osoba powinna zostać wyposażona we wszelkie możliwe środki bezpieczeństwa takie jak np. maseczki, jednorazowe rękawiczki czy płyny dezynfekujące).

2. W zakresie działań skierowanych do rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty:

- a) monitorować sytuację rodziny w sposób zapewniający bezpieczeństwo sanitarne zarówno przedstawicielom służb realizującym procedurę Niebieskie Karty, jak i osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
- b) kontakty osobiste jeżeli to możliwe zastąpić np. kontaktami telefonicznymi,
- c) zobowiązać osobę doświadczającą przemocy w rodzinie i będącą w procedurze Niebieskie Karty do przekazywania na bieżąco telefonicznie informacji o swojej sytuacji,
- d) kontaktować się np. telefonicznie z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy i będącą w procedurze Niebieskie Karty w celu m.in. motywowania do powstrzymywania się od stosowania przemocy, jak również informowania o ewentualnych konsekwencjach stosowania przemocy,
- e) w przypadkach podejrzenia eskalacji przemocy zgłaszać konieczność interwencji Policji,
- f) szczególną ochroną i bezwzględną koniecznością bieżącego monitorowania sytuacji objąć rodziny, w których została wszczęta procedura Niebieskie Karty w odniesieniu do dzieci doświadczających przemocy, systematycznie monitorować stan bezpieczeństwa dzieci, systematycznie motywować osoby podejrzone o stosowanie przemocy do powstrzymywania się od zachowań przemocowych oraz informować o konsekwencjach czynów przemocowych, o ile to możliwe utrzymywać systematyczne kontakty z osobami ze środowiska dziecka, które mogą mieć wiedzę na temat stanu bezpieczeństwa dziecka np. babcia, ciocia, sąsiadka),
- g) stosować zalecenia odnoszące się do pracowników socjalnych, którzy pracują z rodzinami, przejawiającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze.

3. W zakresie działań pracowników socjalnych, którzy pracują z rodzinami przejawiającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze:

- a) rozeznanie bieżącej sytuacji rodzin, które zostały objęte szczególną pracą socjalną np. za pomocą kontaktu telefonicznego biorąc pod uwagę konieczność zachowania bezpieczeństwa pracownika socjalnego, a także bezpieczeństwa osób trzecich, z którymi może mieć on styczność w środowisku jak i w drodze do niego,
- b) monitorowanie sytuacji w rodzinach w szczególności w zakresie:
 - zapewnienia przez rodzinę produktów żywnościowych:
 - o stanu zdrowia członków rodziny i zapewnienia dzieciom opieki medycznej w sytuacji, gdy zachodzi taka potrzeba,
 - o zapewniania dzieciom środków higienicznych do codziennego użytku.

XIII. Założenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

1. Cechy programu:

- * systemowość - program jest spójnym i wielopoziomowym systemem przeciwdziałania przemocy opartym o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy,
- * interdyscyplinarność - wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji,
- * kompleksowość - uwzględnianie różnych aspektów przemocy domowej: prawnego, psychologicznego, moralnego, społecznego,
- * efektywność - diagnoza problemu, rozpoznanie zjawiska i jego lokalnych uwarunkowań pozwala na wypracowanie skutecznych - efektywnych rozwiązań.

2. Beneficjenci programu:

- * rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy,
- * rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej,
- * przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,
- * mieszkańcy gminy

3. Realizatorzy programu:

- * Ośrodek Pomocy Społecznej w
- * Urząd Miejski w
- * Komisariat Policji w
- * Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w
- * Sąd Rejonowy w
- * Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w
- * Prokuratura Rejonowa w
- * * inne instytucje i organizacje społeczne działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Miejsce i czas realizacji:

- * Gmina
- * od 1 września 2021 roku do 31.12.2025 roku

5. Prognozowane efekty:

- * Zmiana postaw społeczeństwa wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- * Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- * Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
- * Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
- * Profesjonalizm pomocy w obszarze przemocy w rodzinie.